

מעלת כתיבת מאמרים

המאמר כביטוי לעולם הפנימי

יצירת המאמר היא ביטוי של דברים פנימיים שיש לאדם. הרבה מהבעיות שעולות כשבאים לכתוב מאמר, הן בעצם שיקוף של דברים שאדם תקוע אתם. ולפתור אותן, זה לפתור דברים שיש בתוכך. ולהתגבר עליהן, ולהוציא בסוף מאמר, זה לסלול מסלול חשוב שלך בבקיעת החלק שלך בתורה החוצה, וביטוי הנשמה שלך החוצה.

קישור לתורה ע"י המאמרים

מי שנכנס לענין הזה, משקיע בו, מוסר את נפשו על זה – זו סגולה נפלאה מאוד לקישור לתורה, התפתחות בתורה, התעלות בתורה. אחד הדברים החשובים ביותר בקישור שלנו לתורה.

אפשר לראות שכאשר אדם מתרגל ללמוד לימוד יצירתי (וזה אפילו בלהעיר הערות ולסכם סיכומים), אפשר לראות בעליל כמה זה מעלה את הקישור שלו לתורה והיכולות שלו לפתח את הכוחות שלו, בצורה שאין שום דרך אחרת שיכולה לעשות את זה. מקבלים בזה כוחות רוחניים, לימודיים ושכליים שאי אפשר להשוות לשום דבר אחר.

מי שלקח ברצינות את כתיבת המאמרים, השקיע בזה, נכנס לזה לפני ולפנים – הוא נתפס לתורה בקנין נצח! וכל מיני אנשים היו "מסביב" לתורה, ולא אחזו בתורה, לא היו קשורים לתורה בכל ליבם פנימה ונפשם. מי שנכנס לתוך המאמרים, זו היתה עבורם נקודת המפנה שנקשרו לתורה. זה מה שהכניס אותם לתוך ה"שטייגען" של ה"תיירה". זה נובע מכך שזו נקודת הגילוי הפנימית ביותר של החלק שלך בתורה.

תורה של כלל ישראל

"ותן חלקנו בתורתך" – נראה ש"חלק" בתורה מונח בו מיניה וביה שאתה חלק מהמכלול, זו לא רק "אחיזה" בתורה. ובעצם התורה בכללותה, תורה של כלל ישראל, היא פאזל אחד שלם, שכולל הרבה חלקים – ואנחנו מבקשים לקבל את החלק המסוים מתוך הפאזל ששייך לנו. ואפילו סיכום של סוגיה כל אחד מסכם בצורה אחרת לגמרי.

התדבקות בדרכי ה'

בתורה, בניגוד לתפילה, יש בחינה של "מה הוא אף אתה". בתפילה, אנחנו מתפללים והקב"ה שומע את התפילה. בתורה – הקב"ה נתן ממשלה לבני אדם ("והארץ נתן לבני אדם", "מאן מלכי רבנן"), וכל הענין של לימוד תורה הוא בעצם להיות שותף למעשה בראשית. העולם נברא בדיבוריו של הקב"ה, "הוא אמר ויהי", וכל הצירופים שבהם נברא העולם הם דברי התורה, וכשאנחנו עוסקים בהם אנחנו ממשיכים את זה ונותנים חיות למעשה בראשית. זה יסוד מוסד בחז"ל.

הקב"ה עוסק בתורה, ואנחנו עוסקים בתורה. לו יש "תורה דיליה" ולנו "תורה דילך". "שחלק מחכמתו" – זו חכמתו, והוא חולק אותה אתנו. כמו שיש בתורה פסיקה, הלכה, זה גם משהו שהקב"ה גוזר – כשאנחנו לומדים תורה והלכה אנחנו עושים את אותו דבר.

הדבר היותר פנימי בנקודת ההשוואה בין הקב"ה לבנינו כשאנחנו לומדים תורה זה בנקודת היצירה. הקב"ה הוא יוצר האדם, יוצר הבריאה, יוצר יש מאין. כשאדם לומד תורה ומחדש בתורה – וכמו שאמר ר' חיים מוולוז'ין גם לברר פשט בתוס' לא ברור, להאיר אותו ולהבהיר אותו, זה גם חידושי תורה, ולא דוקא מערכות גדולות ועצומות – וכן לסכם סוגיה באופן שמתאים לך, ולכל אחד יש את הצורה המיוחדת שהוא מסכם, זה גם חידושי תורה – וכשאדם עושה את זה הוא בעצם מתחבר לקב"ה בנקודה מאוד פנימית, בנקודה של עצם הבריאה, של יצירת העולם. וכבר אמרנו כמה פעמים שכאשר אדם מתחבר לה' יתברך, גם במידות אבל למעשה בכל דבר, מה שהדבר פועל על האדם, הכוחות הרוחניים שאדם מקבל מנקודות החיבור הללו, הם הכוחות הגדולים ביותר שיכולים להיות. אפשר לקבל הרבה עוז ותעצומות, הרבה כוחות רוחניים, בהתחברות והתדבקות זו בשכינה. זו השראת שכינה. וזה מגיע מההליכה בדרכי ה', מהעשייה שלנו את מה שה' יתברך עושה. חלק מכוח הבריאה הזה הקב"ה שיקע בתורה, וכשאדם מחדש בתורה הוא מקבל מהכוח של ה' יתברך ומשפיע אותו לעולם.

הדרכה לכתיבת מאמרים

- לא באים "לכתוב מאמר", אלא לברר נושא ומתוך כך גם לכתוב מאמר.
- בחירת נושא: מאוד ממוקד, נוגע בנקודה ממש קטנה מתוך הסוגיה או בשיטה מסוימת, ואותה לנסות להביא מתחילתה (גמ' וראשונים) עד סופה, לסגור ולסכם לפי ההבנה שלך.
  - חוסך תסכול.
  - נושא קרוב ללבך, שתוכל להתמסר אליו.
  - להתייעץ על בחירת הנושא.
  - הצעות: א. תשובה של יחווה דעת – ללבן מקור אחר מקור עד תומו; ב. קטע או שנים (ולא יותר) מאנציקלופדיה תלמודית – לראות כל מקור בפנים וללבנו; ג. מאמר אחד של אחד האחרונים העיוניים (ר' חיים, קה"י, חז"א וכי"ב). מ"מ להתחיל מהאחרונים, כך לא מפספסים מקורות וגם פחות מתפזרים.
  - כדאי מאוד שחבורה תעשה על אותו נושא.
  - סיום מאמר ישן – ראוי, אבל לפעמים קשה עתיקא מחדתא, ואז ישמש מנוף ועידוד לסיים.
- הלימוד:
  - לשים לב לכל הערה ובירור בהבנת לשון הראשונים וההבדלים ביניהם – הכל עשוי להצטרף.
  - לראות כל גמרא וכל ראשון. באחרונים רק את המרכזיים – ב"י, שו"ע, רמ"א, מג"א וט"ז ונושאי הכלים העיקריים, משנ"ב וביה"ל; וכן אחרונים מוכרים (לפני היחוד...), או מה שמופיע במפתחות של האגרות משה (נו"ב, חת"ס, רעק"א, פר"ח ועוד כמה).
  - ויכוח בין שני גדולים (שני שו"תים וכד') מאוד מפרה את הלימוד.
  - כשיש אחרון שאמר חידוש מיוחד בסוגיה, צריך להתעמת עם כל שלב וכל מקור בדבריו.
  - לדקדק היטב בראשונים שנראים זהים.
  - שלב א' להעלות שאלות, שלב ב' לחפש תשובות ע"י דקדוק לשון הראשונים.
  - בגלישה לנושא אחר – לעשות 'חיתוך', למצוא בר-סמכא שאמר דבריו בזה (ב"י, הגרע"י וכי"ב) ולציין לדבריו.
  - גם כשצריך להיכנס לנושא הכללי של הנושא המצומצם, מספיקה הבנה ברמה בסיסית, לא צריך לסגור קצוות שם.
  - הבנה מחודשת כדאי לבחון עם לומדים אחרים.
  - כשנתקעים – להתייעץ.
  - בבירור שיטת התוס' להיעזר בכתבי בעלי התוס' (או"ז, ראב"ה, יראים, מרדכי, תוס' הרא"ש ועוד), ופחות במהרש"א ובמהר"ם.
- הכתיבה:
  - מומלץ מאוד לכתוב במחשב, בשלב ראשון בנקודות (מתומצתות לצורך עצמך, עוזר לבהירות ולסדר ומונע שכחה) ובסוף לפרט.
  - לסכם מקורות מורכבים, לכתוב הערות, לכתוב סיכום.
  - הכתיבה עשויה להיות בצורת מאמר רציף או בצורת קובץ הערות. קובץ הערות על דברי ראשון כלשהו בדרך כלל אפשר (ורצוי) להפוך למאמר – לסכם ולהסביר את דבריו, להעלות את ההערות וליצור קשר ורצף ביניהן.
  - ברמה שמרגישים צורך לבנות את הסוגיה אחרת מהיחוד, מיניה וביה הקב"ה נותן את הכוחות לבנות את הסוגיה לבד, ואז היחוד הוא רק מסלול המראה.
  - בכתיבת שיטות הראשונים, למיין אותם לפי סיעות.
  - לכתוב בהיר, באופן שיובן למי שאינו מכיר את הסוגיה (דהיינו אתה, בעוד כמה שנים...).
- עיקר העניין להבין טוב ולסכם, שיהיה מסודר בראש. אין הכרח 'לחדש'. צריך שהלימוד יהיה ממוצה, מובן, עמוק ובהיר, וזה אמור להשתקף בסיכום.
- אפשר ללמוד בחברותא ואפשר לבד, אבל לכתוב לבד.

- לעשות מאמץ עילאי להוציא משהו גמור, גם אם לא מושלם וגם אם חצי עבודה (מקסימום מצמצמים את הכותרת). משמעותי מאוד לשאלה אם תצליח בפעם הבאה.